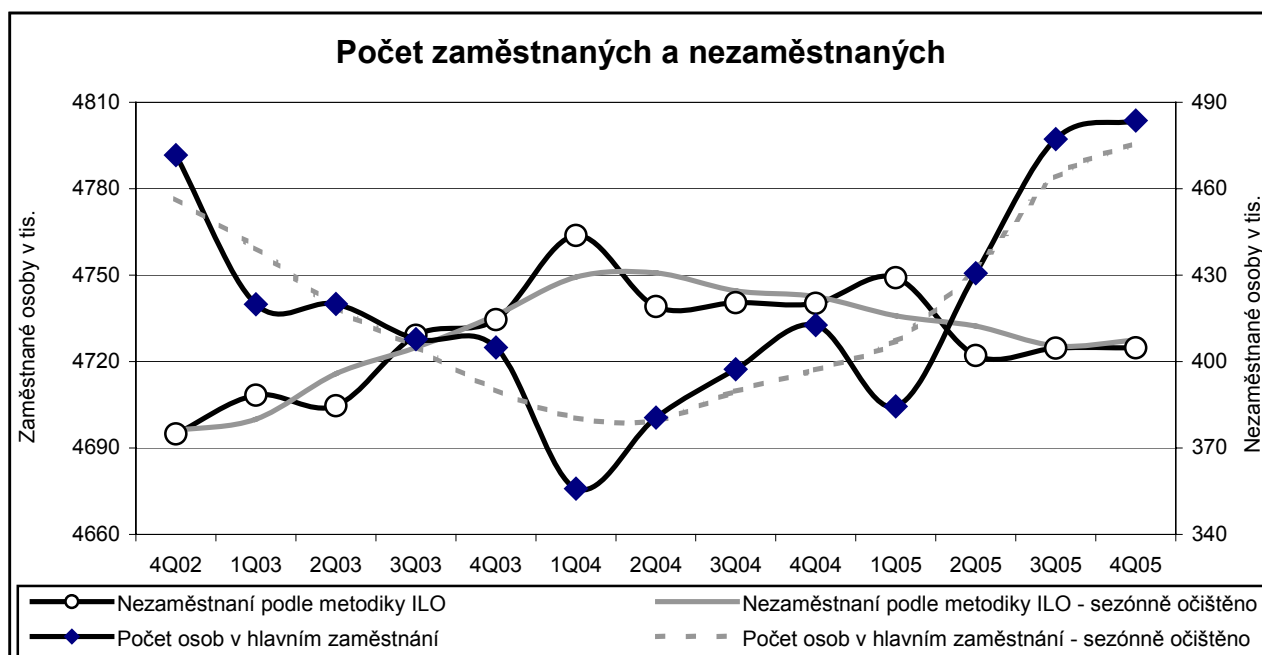

VIII. ZAMĚSTNANOST A MZDY, NEZAMĚSTNANOST

A. Ekonomická aktivita podle výsledků výběrového šetření pracovních sil²⁷⁾

Počet osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním v celém národním hospodářství podle metodiky ILO dosáhl ve 4. čtvrtletí 2005 celkem 4 803,7 tis. osob, tj. o 71,0 tis. více než ve stejném období roku 2004. Tento nárůst byl výraznější v mužské složce populace, ve které se zvýšil počet zaměstnaných o 44,0 tis. osob, zatímco u žen vzrostl o 27,0 tis. Podíl pracujících na počtu všech osob bydlících na území České republiky se ve srovnání se 4. čtvrtletím roku 2004 zvýšil o 0,5 % na 46,9 %. Přes celkový přírůstek počtu pracujících se snížil počet zaměstnaných na dobu určitou (pokles o 4,3 tis. na 354,2 tis.).

Z hlediska **postavení v zaměstnání** se zvýšil počet pracujících pouze u zaměstnanců a pomáhajících rodinných příslušníků. Markantně klesl počet podnikatelů bez zaměstnanců (o 12,0 tis.) i podnikatelů se zaměstnanci (o 10,5 tis.), naopak vzrostl počet pracujících rodinných příslušníků (o 2,4 tis.). Ve srovnání se 4. čtvrtletím 2004 se snížil podíl podnikatelské sféry včetně pomáhajících rodinných příslušníků o 0,7 procentního bodu na 15,8 % všech pracujících. Počet členů produkčních družstev dále klesl o 5,8 tis. Meziročně značně vzrostla nejčetnější skupina zaměstnanců o 97,1 tis., a také v důsledku vývoje v podnikatelské sféře se její podíl na celkové zaměstnanosti zvýšil o 0,8 procentního bodu na 83,8 %.

Počet osob podle postavení v hlavním zaměstnání ve 4. čtvrtletí 2005

Postavení v zaměstnání	Celkem		Muži		Ženy	
	abs. v tis.	v %	abs. v tis.	v %	abs. v tis.	v %
Zaměstnanci	4 026,4	83,8	2 172,8	79,7	1 853,6	89,2
Členové produkčních družstev	18,3	0,4	13,8	0,5	4,4	0,2
Podnikatelé bez zaměstnanců	547,8	11,4	396,6	14,6	151,2	7,3
Podnikatelé se zaměstnanci	176,7	3,7	134,6	4,9	42,1	2,0
Pomáhající rodinní příslušníci	34,3	0,7	7,9	0,3	26,4	1,3
C e l k e m	4 803,7	100,0	2 726,0	100,0	2 077,7	100,0

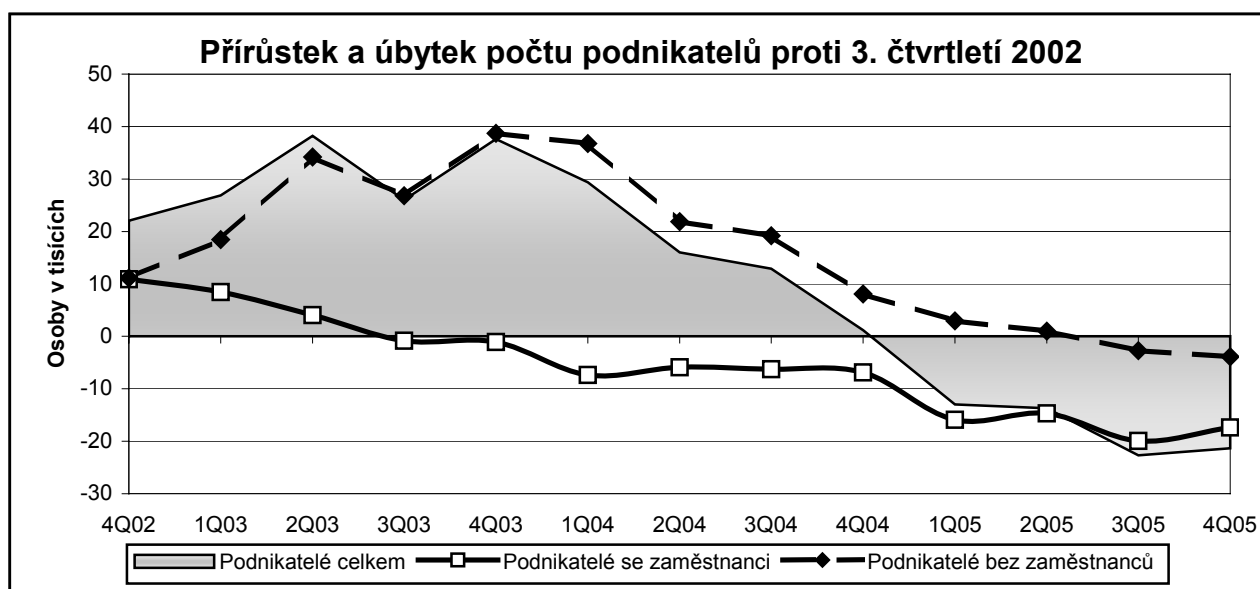
Zaměstnanci představují rozhodující část pracujících ve **všech odvětvích národního hospodářství** (v přílohou tabulce č. 8.1.1 je uvedena zaměstnanost v civilním sektoru podle vybraných kategorií Odvětvové klasifikace ekonomických činností).

²⁷⁾ Číselné údaje v absolutním vyjádření jsou uváděny v tisících. Rozdíly mezi údajem za celek a součtem dílčích údajů vyplývají ze skutečnosti, že úhrn není součtem zaokrouhlených dílčích údajů, ale zaokrouhleným celkovým údajem.

**Skladba osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním v ČR podle odvětví činnosti a pohlaví
ve 4. čtvrtletí 2005**

Odvětví	Celkem		Muži		Ženy		Podíl zaměstnanců v %
	abs. v tis.	v %	abs. v tis.	v %	abs. v tis.	v %	
Celkem	4 803,7	100,0	2 726,0	100,0	2 077,7	100,0	83,8
z toho:							
Zemědělství, myslivost a souvis. činnosti	144,5	3,0	92,2	3,4	52,3	2,5	70,8
Lesnictví, rybolov, chov ryb a souv. činnosti	39,3	0,8	32,1	1,2	7,2	0,3	76,6
Těžba nerostných surovin	52,2	1,1	44,8	1,6	7,4	0,4	97,1
Zpracovatelský průmysl	1 319,1	27,5	828,6	30,4	490,5	23,6	92,6
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	73,5	1,5	56,6	2,1	16,9	0,8	95,1
Stavebnictví	457,5	9,5	419,7	15,4	37,8	1,8	64,0
Obchod, opravy motor. vozidel a spotř. zboží	612,1	12,7	290,1	10,6	321,9	15,5	75,5
Ubytování a stravování	181,1	3,8	84,8	3,1	96,3	4,6	79,8
Doprava, skladování a spoje	356,8	7,4	253,4	9,3	103,4	5,0	87,2
Finanční zprostředkování	98,2	2,0	40,2	1,5	58,1	2,8	79,0
Nemovitosti, pronájem, podnikatel. činnosti	304,1	6,3	173,9	6,4	130,2	6,3	65,2
Veřej. správa, obrana, povinné soc. zabezp.	339,7	7,1	179,7	6,6	160,0	7,7	98,6
Vzdělávání	306,4	6,4	74,2	2,7	232,2	11,2	96,7
Zdravotní a sociální péče, veterin. činnosti	322,7	6,7	64,1	2,4	258,5	12,4	91,3
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	189,6	3,9	89,6	3,3	100,0	4,8	71,4

Podíl podnikatelů bez pomáhajících rodinných příslušníků dosáhl ve stavebnictví 35,1 % všech pracujících s jediným nebo hlavním zaměstnáním v odvětví, v odvětví nemovitostí, pronájmu a podnikatelských činností 33,6 %, v ostatních veřejných, sociálních a osobních službách 28,6 %, v lesnictví, rybolovu, chovu ryb a souvisejících činnostech 23,4 % a v odvětví obchodu, oprav motorových vozidel a spotřebního zboží 23,1 %. Nízký je jejich podíl ve veřejné správě, obraně a povinném sociálním zabezpečení (1,4 %) a v oblasti těžby nerostných surovin (2,9 %).

Souběžně se svým hlavním zaměstnáním pracovalo v rámci civilního sektoru v **druhém (dalším) zaměstnání** ve 4. čtvrtletí 2005 celkem 114,4 tis. osob. Meziročně počet těchto pracujících stagnoval. Podíl mužů činil 57,6 %, na rozdíl od hlavního zaměstnání jsou zde mnohem významněji zastoupena zaměstnání na dobu určitou (22,6 %).

Počet **nezaměstnaných**, vypočtený na základě výběrového šetření pracovních sil, dosáhl ve 4. čtvrtletí 2005 celkem 404,8 tis. osob (z toho 229,3 tis., tj. 56,7 % byly ženy) a proti stejnému období roku 2004 se snížil ve srovnatelné metodice o 15,4 tis. osob (mezi nezaměstnané jsou zahrnuti i osoby bez práce, které práci již našly, ale nastoupí do ní nejpozději do 14 dnů). Odhad počtu nezaměstnaných osob se zdravotním postižením činil 35,1 tis. osob (8,7 %

z celkového počtu nezaměstnaných). Počet osob nezaměstnaných jeden rok a déle sice klesl proti 4. čtvrtletí 2004 o 3,1 tis. na 216,1 tis., ale jejich podíl přesahuje polovinu všech nezaměstnaných (53,4 %).

Obecná míra nezaměstnanosti podle ILO (ve věkové skupině 15+letých) dosáhla ve 4. čtvrtletí 2005 podle výsledků výběrového šetření 7,8 % a proti 4. čtvrtletí 2004 se snížila o 0,4 bodu. Odlišná metodika zjišťování se bezprostředně promítla do diference mezi výší obecné míry nezaměstnanosti (ILO) a míry registrované nezaměstnanosti MPSV. Čtvrtletní míra registrované nezaměstnanosti MPSV založená na kvantifikaci dosažitelných uchazečů o zaměstnání dosáhla 8,6 % a v porovnání se 4. čtvrtletím roku 2004 se snížila obdobným tempem o 0,4 procentního bodu. **Obecná míra dlouhodobé nezaměstnanosti** vztahující se k nezaměstnaným déle než jeden rok dosáhla 4,1 %.

Míra ekonomické aktivity za celé národní hospodářství (podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných k počtu všech osob starších 15-ti let v %), dosáhla za obě pohlaví 59,6 % (u mužů 68,7 %, u žen 51,1 %) a proti stejnému období roku 2004 se zvýšila o 0,3 procentního bodu.

Zvýšení počtu zaměstnaných a klesající počet nezaměstnaných se projevily v nárůstu **míry zaměstnanosti** (podíl počtu osob s hlavním zaměstnáním na počtu bydlících 15letých a starších) z 54,5 % ve 4. čtvrtletí roku 2004 na 54,9 % ve 4. čtvrtletí 2005. Velké regionální rozdíly v této míře jsou dány především množstvím a strukturou pracovních příležitostí v jednotlivých krajích. Zatímco v hl. m. Praze pracuje více než šedesát procent (60,5 %) všech bydlících obyvatel produktivního a poproduktivního věku, v Ústeckém kraji dosáhla míra pouze 51,6 % a v Moravskoslezském kraji 50,6 %.

Protichůdnou tendenci ve vývoji počtu zaměstnaných a nezaměstnaných potvrzuje i komparace údajů za poslední čtyři čtvrtletí, tj. rok 2005 s údaji za předcházející čtyři čtvrtletí, tj. rok 2004. Počet zaměstnaných se meziročně zvýšil o 57,4 tis. a současně poklesl počet nezaměstnaných o 15,7 tis. osob. Tomuto vývoji odpovídá i vývoj přírůstku resp. úbytku relativních měr zaměstnanosti a nezaměstnanosti.

Základní ukazatele zaměstnanosti a nezaměstnanosti

index SOPR=100

	1. čtvrtletí 2005		2. čtvrtletí 2005		3. čtvrtletí 2005		4. čtvrtletí 2005		Rok 2005		
	abs.	Index	abs.	index	abs.	index	abs.	index	abs.	přírůstek (úbytek)	Index
Počet zaměstnaných v tis.	4 704,5	100,6	4 750,7	101,1	4 797,2	101,7	4 803,7	101,5	4 764,0	57,4	101,2
Počet nezaměstnaných v tis.	429,1	96,7	402,1	95,9	404,6	96,2	404,8	96,3	410,2	-15,7	96,3
Míra zaměstnanosti v %	54,1	-	54,6	-	55,0	-	54,9	-	54,7	0,4	x
Míra nezaměstnanosti v %	8,4	-	7,8	-	7,8	-	7,8	-	7,9	-0,4	x

B. Zaměstnanost a mzdy²⁸

Počet pracovníků v národním hospodářství ČR, který zahrnuje zaměstnance v evidenčním počtu ekonomických subjektů (vč. vedlejších pracovních poměrů), dále podnikatele a pomáhající rodinné příslušníky (pouze v hlavním zaměstnání) se ve 4. čtvrtletí 2005 odhaduje na 4 869,1 tis. osob, tj. nárůst o 0,8 % proti 4. čtvrtletí 2004. V primárním sektoru zaměstnanost poklesla (o 3,3 %), v sekundárním a terciárním sektoru počet pracovníků vzrostl (o 1,0 % a 0,9 %).

Počet zaměstnanců v národním hospodářství ČR (pouze v pracovním poměru ke zpravodajské jednotce) dosáhl ve 4. čtvrtletí 2005 cca 4 013,9 tis. osob, což představuje nárůst o 0,8 % proti 4. čtvrtletí 2004. Celkový nárůst počtu zaměstnanců se promítl do podnikatelské sféry, ve které vzrostl o 1,0 %; v nepodnikatelské sféře zůstal počet zaměstnanců na úrovni 4. čtvrtletí 2004. Vývoj podle sektorů byl obdobný jako u celkové zaměstnanosti; o 3,9 % poklesl počet zaměstnanců v primárním sektoru, o 0,8 % a 1,2 % vzrostl v sekundárním a terciárním sektoru.

Ke konci roku 2005 bylo v ČR zaměstnáno celkem 218,9 tis. **cizinců**, z toho 151,7 tis. bylo v postavení zaměstnanců a 67,2 tis. mělo platné živnostenské oprávnění (podnikatelé). Cizinců-zaměstnanců, pracujících na základě platného povolení, bylo zaměstnáno 55,2 tis., což bylo proti roku 2004 o 20,8 tis osob více. Počet občanů EU, vč. jejich rodinných příslušníků a počet cizinců zaměstnaných v ČR bez povinnosti pracovního povolení se zvýšil o 22,9 tis. osob na 96,5 tis. osob. Počet cizinců-podnikatelů se proti roku 2004 zvýšil o 2 tis. osob. (Převzato z administrativních zdrojů.)

Ke konci roku 2005 bylo v ČR zaměstnáno celkem 151,7 tis. **cizích státních příslušníků**. Z toho pracovalo na základě platného povolení k zaměstnávání 55,2 tis. cizinců, což bylo proti roku 2004 o 20,8 tis osob více. Počet občanů EU, vč. jejich rodinných příslušníků a počet cizinců zaměstnaných v ČR bez povinnosti pracovního povolení se zvýšil o 22,9 tis. osob na 96,5 tis. osob.

Počet zaměstnanců v ekonomických subjektech s **20 a více zaměstnanci** podnikatelské sféry (v odvětví finanční zprostředkování bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry činil ve 4. čtvrtletí 2005 celkem 3 237,1 tis. osob, což je o 0,9 % více než ve 4. čtvrtletí 2004. Z hlediska typu hospodaření pokračoval výrazný nárůst počtu zaměstnanců v zahraničních firmách (o 12,5 %) a zvýšil se i v soukromých ekonomických subjektech (o 1,7 %). Úbytky počtu zaměstnanců pokračovaly v družstvech (o 5,6 %), ve státních ekonomických subjektech (o 2,3 %) a v komunálním sektoru (o 1,2 %).

Průměrný počet pracovníků a zaměstnanců

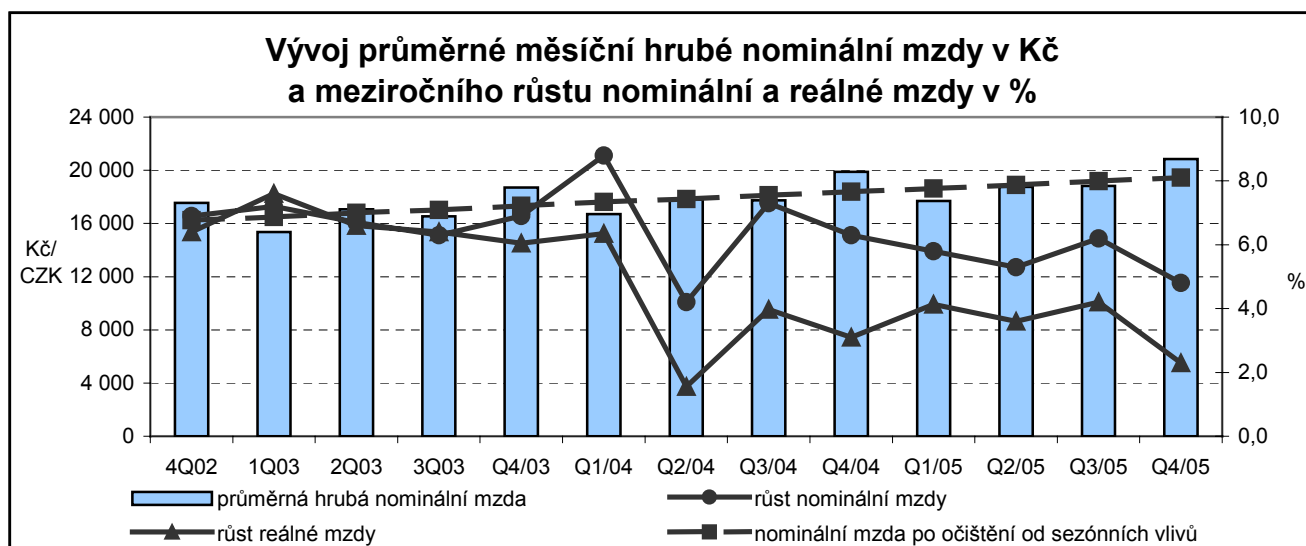
tis. osob, index SOPR=100

	1. čtvrtletí 2005		2. čtvrtletí 2005		3. čtvrtletí 2005		4. čtvrtletí 2005		Rok 2005	
	skutečnost	index	skutečnost	index	skutečnost	index	skutečnost	index	skutečnost	index
Počet pracovníků celkem (odhad)	4 812,2	100,4	4 876,8	100,7	4 864,8	100,8	4 869,1	100,8	4 855,7	100,7
Počet zaměstnanců celkem (odhad)	3 957,5	100,5	4 017,0	100,7	4 010,1	100,9	4 013,9	100,8	3 999,6	100,7
v tom: v subjektech s 20 a více zaměstnanci *)	3 202,0	100,6	3 233,8	100,8	3 230,1	101,0	3 237,1	100,9	3 225,7	100,8

*) ekonomické subjekty podnikatelské sféry s 20 a více zaměstnanci (v odvětví finanční zprostředkování bez ohledu na počet zaměstnanců) a všechny organizace nepodnikatelské sféry

Průměrná hrubá měsíční nominální mzda vzrostla v ekonomických subjektech s 20 a více zaměstnanci podnikatelské sféry (v odvětví finanční zprostředkování bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry ve 4. čtvrtletí 2005 proti stejnému období předchozího roku o 4,8 % (951 Kč) a činila na fyzické osoby 20 841 Kč. Podle metodiky vykazování mezd, která vychází z účetnictví zpravodajských jednotek, se jedná o mzdy v tomto období zúčtované k výplatě, bez ohledu na to, zda byly ve skutečnosti vyplaceny v plné výši. Spotřebitelské ceny se zvýšily za uvedené období o 2,4 %, **reálná mzda** vzrostla o 2,3 %. Nejvyšší průměrná měsíční mzda na fyzické osoby byla dosažena v mezinárodních ekonomických subjektech (25 423 Kč) a v ekonomických subjektech státních (24 913 Kč). Nejnižší průměrná mzda byla vykázána v družstvech (13 958 Kč).

²⁸ V údajích o počtu pracovníků, zaměstnanců a průměrných mzdách nejsou zahrnuty osoby vykonávající veřejné funkce (např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů), soudci, ženy na mateřské dovolené, osoby na rodičovské dovolené (nepracují-li současně v pracovním poměru), učni, osoby pracující pro firmu na základě dohod o provedení práce nebo činnosti, zaměstnanci ekonomických subjektů statisticky nesledovaných.

Čtvrtletní sezónně očištěné údaje jsou vypočteny metodou TRAMO/SEATS.

V **podnikatelské sféře** se průměrná měsíční mzda na fyzické osoby meziročně zvýšila o 4,9 % (962 Kč) na 20 646 Kč. Reálná mzda vzrostla o 2,4 %.

V **nepodnikatelské sféře** se zvýšila průměrná mzda na fyzické osoby o 4,5 % (922 Kč) na 21 499 Kč, reálná mzda vzrostla o 2,1 %. Mzdový vývoj v nepodnikatelské sféře ovlivnily úpravy platových poměrů zaměstnanců ve veřejných službách a správě od 1. ledna 2005. Kromě běžného meziročního nárůstu průměrných platů došlo k jejich diferencovanému zvýšení u vybraných profesí. Nařízením vlády č. 637/2004 Sb. byl rozšířen okruh zaměstnanců, kterým jsou platové tarify poskytovány podle stupnice zvýšených platových tarifů, např. o zaměstnance sociální péče, sociální pracovníky zabezpečující sociální agendy a o zaměstnance vykonávající práce na pozemních komunikacích, při svozu a zpracování komunálního odpadu apod. Dále byla zavedena nová stupnice zvýšených platových tarifů pro zaměstnance, kteří jsou příslušníky Policie ČR, Vězeňské služby ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Celní správy ČR. Od 1. ledna 2005 bylo zrušeno vyplácení dalších platů.

Vývoj průměrné hrubé měsíční nominální mzdy a reálné mzdy ^{*)}

		1. čtvrtletí 2005	2. čtvrtletí 2005	3. čtvrtletí 2005	4. čtvrtletí 2005	Rok 2005
ČR celkem	nominální mzda v Kč	17 683	18 750	18 832	20 841	19 030
	index, SOPR=100	105,8	105,3	106,2	104,8	105,5
	přírůstek reálné mzdy v %	4,1	3,6	4,2	2,3	3,5
podnikatelská sféra	nominální mzda v Kč	17 780	18 844	18 927	20 646	19 053
	index, SOPR=100	105,0	105,3	105,5	104,9	105,2
	přírůstek reálné mzdy v %	3,3	3,6	3,5	2,4	3,2
nepodnikatelská sféra	nominální mzda v Kč	17 356	18 430	18 500	21 499	18 954
	index, SOPR=100	108,9	105,5	108,6	104,5	106,7
	přírůstek reálné mzdy v %	7,2	3,8	6,6	2,1	4,7

*) ekonomické subjekty podnikatelské sféry s 20 a více zaměstnanci (v odvětví finanční zprostředkování bez ohledu na počet zaměstnanců) a všechny organizace nepodnikatelské sféry

Mzdová diferenciacce mezi jednotlivými odvětvími se ve 4. čtvrtletí 2005 zvýšila. Variační koeficient průměrných mezd (podle oddílů OKEČ) se proti 4. čtvrtletí roku 2004 zvýšil o 1,6 procentního bodu na 33,5 %. Nejvyšší absolutní výše průměrné mzdy na fyzické osoby (podle sekcí OKEČ) dosáhlo odvětví finanční zprostředkování (37 167 Kč), naopak nejnižší mzda byla v odvětví ubytování a stravování (14 335 Kč).

Při porovnání mzdového vývoje z hlediska institucionálních sektorů dosáhly nejvyšší absolutní výše průměrné mzdy na fyzické osoby finanční instituce (36 825 Kč), nejnižší mzda byla zjištěna v sektoru domácností (12 425 Kč).

Podle odhadu vzrostla **průměrná hrubá měsíční nominální mzda v celém národním hospodářství** ve 4. čtvrtletí 2005 proti stejnému období p. r. o 4,9 % (919 Kč) a činila na fyzické osoby 19 541 Kč. V podnikatelské sféře se průměrná měsíční mzda zvýšila o 5,1 % (923 Kč) na 19 101 Kč, v nepodnikatelské sféře vzrostla o 4,5 % (922 Kč) na 21 499 Kč.

Podrobnější údaje o počtu zaměstnanců a průměrných měsíčních mzdách podle oddílů OKEČ a institucionálních sektorů jsou uvedeny v tabulkových přehledech.

Od letošního 1. čtvrtletí začal ČSÚ publikovat nový ukazatel – **index nákladů práce** (Labour Cost Index, LCI). Jedná se o čtvrtletní ukazatel vývoje trhu práce, který měří změnu hodinových nákladů práce²⁹ v aktuálním čtvrtletí ku základnímu období (celý rok 2000). Výpočet vychází z existujících datových zdrojů: data o mzdách jsou přebírána ze čtvrtletního výkaznictví ČSÚ – odhady za celé národní hospodářství; ostatní náklady práce jsou konstruovány jako odhady ze struktury ročních nákladů práce podle šetření ÚNP; data za odpracované hodiny jsou vypočtena pomocí skutečně odpracovaných hodin za týden ve čtvrtletí z Výběrového šetření pracovních sil. Schéma výpočtu LCI je legislativně upraveno nařízením Evropské Rady a Parlamentu č. 450/2003 a dále nařízením Evropské komise č.1216/2003.

Index nákladů práce za všechna sledovaná odvětví OKEČ C-O (tj. bez zemědělství, lesnictví a rybolovu) se ve 4. čtvrtletí 2005 proti stejnému období předchozího roku zvýšil o 6,5 %. Podrobnější přehled vývoje LCI je uveden v tab. č. 8.2.4 v tabulkových přehledech.

²⁹ Úplné náklady práce (ÚNP) jsou celkové náklady zaměstnavatele na získání a výchovu zaměstnanců, na odměňování za práci a na zabezpečení jejich sociálních potřeb. Zahrnují mzdy a platy (včetně náhrady mzdy za neodpracovanou dobu), sociální náklady a výdaje (zákonné a dobrovolné), sociální požitky, personální náklady a daně a dotace související se zaměstnáváním lidí.

C. Nezaměstnanost

(z údajů MPSV)

K 31. prosinci 2005 evidovaly úřady práce 510,4 tis. **nezaměstnaných**, z toho tzv. dosažitelných³⁰ bylo 481,1 tis. osob.

Míra registrované nezaměstnanosti a počty uchazečů o zaměstnání (ke konci období)

index SOPR=100

	1. čtvrtletí 2005		2. čtvrtletí 2005		3. čtvrtletí 2005		4. čtvrtletí 2005		Rok 2005 ¹⁾	
	skutečnost	index	skutečnost	index	skutečnost	index	skutečnost	index	skutečnost	index
Míra nezam. v %	9,4	.	8,6	.	8,8	.	8,9	.	9,0	x
v tis. osob										
Nově evidovaní	162,7	89,8	140,3	96,9	177,4	95,6	157,9	96,9	638,2	94,6
Vyřazení z evidence s umístěním	116,5	95,5	134,7	97,1	103,2	87,9	96,5	96,1	450,9	94,2
Vyřazení z evidence bez umístění	47,4	113,3	56,3	116,1	60,6	109,4	54,3	106,6	218,6	111,2
Počet neumístěných uchazečů	540,5	96,5	489,7	94,6	503,4	94,9	510,4	94,2	514,3	95,7

¹⁾ průměr za dané období

Mezi neumístěnými uchazeči o práci k 31. prosinci 2005 byly nejvíce zastoupeny osoby se základním **vzděláním** (30 %) a osoby se středním odborným vzděláním s výučním listem (41 %). Podíl osob s nejvyšším stupněm vzdělání (doktorské, vysokoškolské a bakalářské) tvořil 3,4 %.

Věkové složení neumístěných uchazečů o zaměstnání

Věkové skupiny	Počet neumístěných uchazečů k 31.12.2005			z toho ženy		
	v tis.	přírůstek/úbytek proti st.obd.r.2004		v tis.	přírůstek/úbytek proti st.obd.r.2004	
		abs.	v %		abs.	v %
Celkem :	510,4	-31,3	-5,8	265,6	-10,6	-3,9
do 19 let	27,1	-5,1	-15,8	12,8	-2,0	-13,4
20-29	131,8	-22,1	-14,4	62,1	-7,8	-11,3
30-39	115,2	-4,9	-4,1	69,6	-2,0	-2,8
40-49	107,9	-6,3	-5,5	61,3	-2,3	-3,6
50 a více	128,4	7,1	5,8	59,8	3,5	6,3

Z věkové struktury nezaměstnaných je patrné obtížné postavení věkové skupiny osob starších 50 let na trhu práce. To potvrzují i výsledky výběrového šetření pracovních sil (VŠPS), když v důsledku posunu ve věkové skladbě obyvatelstva se počet pracujících ve věku 50-59 let ve 4. čtvrtletí 2005 meziročně zvýšil o 2,6 %, ale počet nezaměstnaných v této věkové kategorii podle metodiky ILO vzrostl o 5,8 %. Naopak osobám ve věku 20 až 29 let, zvláště osobám do 24 let, se i nadále dařilo najít uplatnění na trhu práce. Průměrný věk uchazečů vzrostl z 37,1 let koncem prosince 2004 na 38,6 let k 31. 12. 2005.

Průměrný počet neumístěných **absolventů škol** ve 4. čtvrtletí 2005 činil 41,9 tis. a ve srovnání s rokem 2004 se snížil o 9,3 tis. (o 18,1 %). Mění se věkové složení uchazečů o práci se projevilo ve snížení podílu absolventů škol. Ten se pohyboval ve 4. čtvrtletí 2005 na úrovni 8,4 %, což je o 1,4 procentního bodu méně než ve stejném období 2004.

Průměrný počet osob o zaměstnání se **změněnou pracovní schopností** (dále jen ZP) byl ve 4. čtvrtletí 74,2 tis. osob, což je proti stejnému období 2004 o 1,7 % více, nabídka volných míst vhodných pro tyto občany byla meziročně nižší o 3 %. Průměrný počet osob se ZP na 1 volné místo byl ve srovnání se 4. čtvrtletím 2004 vyšší, a to 48 osob, proti loňským 46.

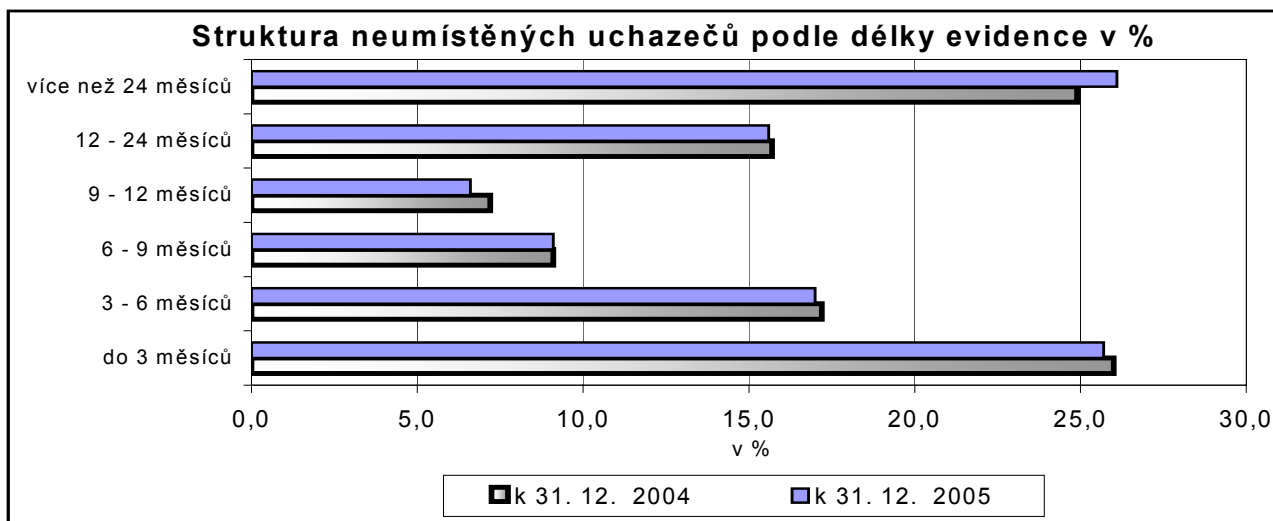
Novela zákona o zaměstnanosti, platná od 1. října 2004, zpřísnila podmínky pro vznik nároku na podporu v nezaměstnanosti, zvedla výši podpory a prodloužila délku podpůrní doby pro uchazeče starší 50 let. Uvedené změny měly vliv na vyšší růst průměrné vyplacené podpory a prodloužení průměrné délky evidence uchazečů o zaměstnání.

Průměrný počet osob, které pobíraly ve 4. čtvrtletí 2005 **podporu v nezaměstnanosti**, činil 128,2 tis. a ve srovnání se 4. čtvrtletím 2004 se snížil o 6 tis. (o 4,5 %) osob. Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti ve 4. čtvrtletí 2005 činila celkem 4 294 Kč (ve 4. čtvrtletí 2004 to bylo 4 002 Kč), u mužů dosáhla částky 4 740 Kč a u žen 3 849 Kč. Částku do 2 500 Kč pobíralo 20,8 %, zatímco ve 4. čtvrtletí 2004 to bylo 23,9 %. Částku vyšší než 5 500 Kč měsíčně obdrželo 23,6 % z celkového počtu pobírajících podporu v nezaměstnanosti, ve 4. čtvrtletí 2004 to bylo 20 %.

³⁰ dosažitelní neumístěni uchazeči o zaměstnání (vč. občanů EU a EHP) jsou nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání a při nabídce vhodného pracovního místa mohou do něj bezprostředně nastoupit

Ke konci roku 2005 se počet osob pobírajících podporu na celkovém počtu neumístěných podílel 27,8 %, v roce 2004 to bylo 26,4 %.

Počet **dlouhodobě nezaměstnaných**, tj. nad 12 měsíců, ke konci prosince 2005 dosáhl 212,8 tis. osob a byl o 6,9 tis. (o 3,2 %) menší než ve stejném období 2004. Jejich podíl na celkovém počtu nezaměstnaných se zvýšil o 1,1 proc. bodu a činil 41,7 %. Průměrná délka evidence uchazečů, kteří byli k 31.12.2005 zaregistrováni u úřadů práce, činila 610 dní, ženy byly v průměru zaregistrovány 638 dní, muži 581. Ve srovnání s prosincem 2004 se průměrná délka evidence zvýšila o 43 dní, z toho u žen o 46 a u mužů o 40 dní.

Míra volných pracovních míst³¹ (Job Vacancy Rate, JVR), která se počítá jako podíl volných míst na celkovém počtu obsazených a volných míst, činila ve 4. čtvrtletí 1,2 %. Počet volných míst je přebírán ze statistiky MPSV, počet obsazených míst je v podmínkách ČR definován jako součet počtu zaměstnanců a členů produkčních družstev s jediným a vedlejším zaměstnáním z výběrového šetření pracovních sil. Časová řada ukazatele je uvedena v tabulce Vybrané ukazatele ekonomiky.

Za 4. čtvrtletí roku 2005 činil průměrný počet **volných pracovních míst** nahlášených úřadům práce 54,0 tis. a ve srovnání se stejným obdobím 2004 se jejich počet zvýšil o 4,5 tis. (o 9,2 %). V celorepublikovém průměru tak připadlo k 31.12.2005 na 1 volné pracovní místo 9,8 uchazečů, což proti prosinci 2004 představuje pokles o 0,8 uchazeče.

V porovnání se stejným obdobím roku 2004 byla k 31. prosinci 2005 situace na trhu práce mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle v deseti **krajích** lepší, v hl. m. Praze, Ústeckém, Plzeňském a Jihočeském kraji horší. Nejvyšší počet neumístěných uchazečů na 1 volné pracovní místo byl v kraji Ústeckém, a to 26 (ve stejném období roku 2004 to bylo 24,9), naopak v Moravskoslezském kraji proti srovnatelnému období roku 2004, to ale znamenalo snížení zhruba o 10 uchazečů na 1 místo (roce 2004 to bylo 39,4 a k 31.12. 2005 29,2 uchazečů).

Okresy s největším počtem uchazečů na 1 volné pracovní místo ke konci prosince 2005 byly: Karviná (78,1), Most (51,7) a Bruntál (51,6). Vyšší než celorepublikový průměr (8,88 %) byl zaznamenán u míry registrované nezaměstnanosti, ve 30 okresech, nejvyšší opět v okresech: Most (21,25%), Karviná (18,57 %) a Jeseník (16,88 %). Mezi okresy s nejnižší mírou nezaměstnanosti patří i nadále Praha-východ (2,55 %), Praha-západ (2,62%) a Mladá Boleslav (3,75 %).

Podrobnější přehled míry nezaměstnanosti v jednotlivých okresech je uveden v tab. č. 8.3.1 v tabulkových přehledech.

³¹ Od 3. čtvrtletí 2005 byla pro výpočet míry volných míst použita v souladu s doporučením Eurostatu upřesněná metodika, která do celkového počtu volných míst nezahrnuje místa vznikající u firem či soukromníků, do té doby bez zaměstnanců.